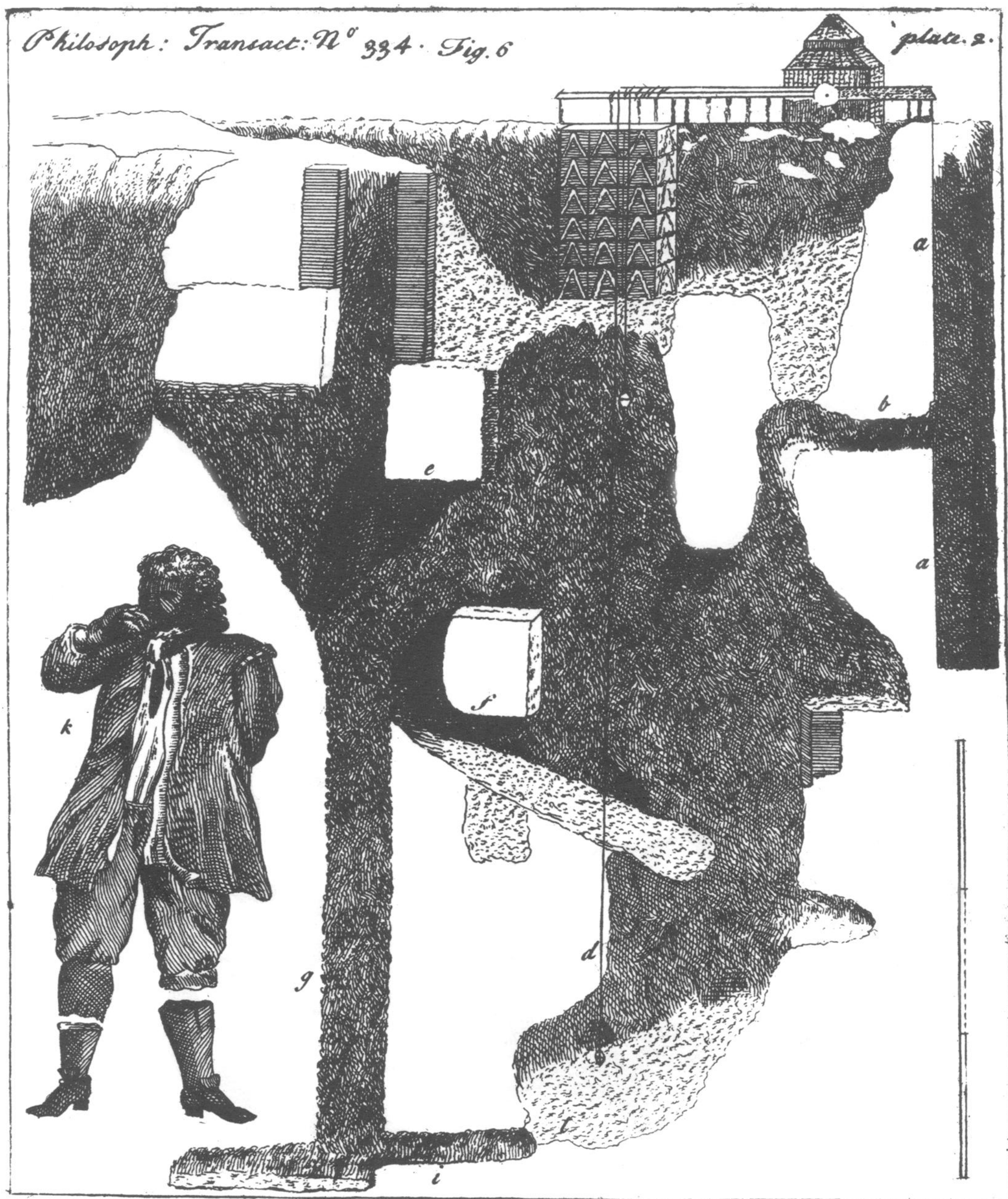

Philosoph: Transact: N° 334. Fig. 6
plate. 2.
a
b
a
e
f
k
g
d
l
i

IV. *Nobilissimi Viri ADAMI LEYEL Reg. Colleg. Metallici Assessoris NARRATIO accurata de CADAVERE HUMANO in fodina Cuprimontana ante duos annos reperto. Ex Actis Literariis Sueciæ. Ann. 1722. Trimest. I.*

ANimalcula quævis, insecta, pisces, cochleas & conchylia, fructus quoscunque, arbores, semina, & herbas in lapides abire, & in saxeam mutari duritiem, experientia quotidiana, & innumeræ res, lapidea rigiditate asperæ, tam intra Svioniam, quam apud exteros passim obviæ testantur. Hæc petrificatio, s. solidum in lapidem transformatio, originem ducit a tenuissimo halitu calcario, aut alio calce gravido minerali vapore, qui se fumi instar in animalium quorumvis & vegetabilium poros ingerit, sedem ibi figit, ac vi subsalsæ duritiei lapidescere cuncta cogit. Neque enim aliunde arcescenda est causa, cur pleræque tam indigenæ quam peregrinæ sic dictæ petrificationes, in montibus inprimis calcariis, aut etiam terra, calcarius ubi lapis effoditur, in conspectum prodeant, & ex iis eruantur: qua de re tam quæ in Germania & Helvetia, quam Anglia & Italia, lucem videre Lithographorum scripta, evolvi consulique merentur.

Veram hancce, & solidam mutationem imitatur alia, sed rudior & imperfectior, & quæ mutationem mentiatur, petrificationis species, incrustatio dicta, quam efficit saxea in subtilem viscum soluta substantia, qui occurrentium corporum superficiei tenacius ubi adhæsit, lapideam iis crustam paulatim induit; haud secus ac fruges variæ, semina, corticesque condiri, saccharoque induci solent. Cujus generis in Bohemia, Germania, Anglia,

aliisque regionibus non pauca occurrunt, sed inferiore tamen loco, quam vera petrificata, censenda.

Porro varia etiam salium genera, alumen puta, sal culinare, & vitriolum, simili donata virtute deprehenduntur. Hæc corpora quidem non in solidum convertunt lapidem, salsitudine tamen sua, & constringendi vi, obvia quævis ita condensant & indurant, ut nativa posita mollitie, in lapideam duritatem deflectant.

Vitrioli autem, inter omnia salium genera, vaporem proclivem maxime & idoneum esse ad duritiem rebus quibuscunque hoc modo conciliandam, alia ut prætereaam, varia probant hominum membra, manus, pedesque, quæ fodina Fahlunensium cuprea, in aqua vitriolo fœta, subinde occurrentia præbet conspicienda; quæque vigore ac insita facultate vitrioli adeo induruisse patet, ut putredinis nescia corruptionem omnem morentur.

Illustre inprimis hujus veritatis documentum dedit in laudata modo Fahlunensium fodina repertum haud ita pridem humanum cadaver, ante 50 circiter annos infelici ruina obrutum ibi contumulatumque: sed quod erutum integrum, ac sive carnem, sive cutem respicias, mutationis omnis expers comparuit, præterquam quod corneam contraxisset duritatem.

De incorrupto hocce cadavere Novellis Hafniensium Literariis * narratiunculam ante aliquod tempus insertam vidimus, quæ tamen quum circumstantias nonnullas omittat, nonnulla rursus tradat, quæ cum rei veritate minus congruant, hinc rem non ingratam facturum me spero, si post lustratum rite cadaver, & collectas fide dignas loci incolarum relationes, facti historiam sequentem in modum cum eruditis communicavero, schemaque adjunxero, quod non fodinæ minus faciem, quam oppressi ruina hominis habitum adumbret.

---

* Extrait des nouvelles du mois de Septembre 1720. p. 207.

Anni 1719. mense Decembri, cum Wrediani putei cuniculus (Wred-*Schachtz Stollen*, vid. Lit. I, Fig. 6.) in cum, qui (*Mårdskins-Schachtz korgestaden*, Lit. D.) vocatur, agendus ducendusque esset, in puteo eodem (*Mårdskins Schachtet*) 82. orgyias profundo, loco quem Lit. L. designat, in rupis ipsius confinio, sub aqua & 5 orgyiarum ruina, defuncti hominis corpus in conspectum venit. Utrumque crus, cum brachio dextro & capite, avulsa petræ moles contuderat: facies vero, corpusque reliquum cum veste, integra plane & intacta cernebantur; habitusque totus viri, collariæ fasciæ orâ extremâ, sinistræ manus ope, os obturantis, is erat, quem Lit. K. exhibet ac demonstrat. Crumenâ, quam gerebat, pyxis ex orichalco oblonga, pyxide vero tabaci condebatur frustulum, utroque illæso & integro; ductitium autem ferrum, quo ad pyxidem annecti operculum volvique solet, aqua tincta edaci vitriolo totum absumserat. Caro hominis cutisque, asperæ licet & duræ palpantibus viderentur, non tamen lapidis ea erat durities, sed corneæ aut ungulinæ, etiam specie, suppar, quippe quæ cultro cederet scindique posset.

Post extractum tumulo, fodinaque corpus, diligenti examinatione quæsitum est, ecquis esset, qui agnoscere posset defunctum, aut quando periisset, scire? cum *Magnus Johannis*, metallicus in *Korsgården*, probe illum a se de facie, quippe quæ lineamenta omnia illibata servet, agnosci, idque coram consessu Metallico, profiteretur; subjungens etiam nomen, vocatum eum ajebat *Matthiam Israëlis*, alias, ob proceriorem paulo staturam, *Matthiam Magnum* seu *Procerum*, qui in Boda Swerdsiöensis paræciæ pago editus, operam *Jonæ Petri* in *Dijkarebacken* locasset. Succurrit porro *Matthiam* hunc *Israëlis*, postquam anno 1670, & tempore quidem autumnali, solus capsula vectus descendisset in fodinam, desideratum, dubioque procul ruina suffocatum

 fuisse.

fuiſſe. Dictis fidem fecere idem affirmantes *Ericus Michaëlis* Prætor Metallicus, & *Ericus Petri* Reſtiarius. His accedebat vetula, quacum vivus adhuc *Matthias* ſponſalia contraxerat, quæ, veteris & jam reviviſcentis amoris jure, exanime corpus ſibi concedendum, aut terræ ſaltem mandandum poſtulabat. Aderant & alii plures, illum qui agnoſcerent, & narrationis hujus veritatem confirmarent.

Quadraginta novem adeo annorum ſpatio, ab anno videlicet 1670. ad annum 1719. ſub terra delituerat *Matthias* hicce *Procerus*, e qua in lucem protractum, in perpetuam rei memoriam, vetus ædes fodinæ publica excepit: in qua hodieque integer, & tam quod ad veſtimentum & lintea, quam carnem, cutem, capillum, & ungues, incorruptus, fœtoriſque omnis expers, oculis intuentium ſiſtitur; ſolo aquæ vitriolo abundantis miniſterio exſiccatus, & contra putredinis vim munitus.

Ex fideli hac certaque, quantum quidem ex loci ipſius incolis hauriri potuit, notitia haudquaquam petrificatum cadaver hoc, aut in lapidem mutatum, ſed aquæ tantum vitriolo ſcatentis beneficio induratum eſſe liquet. Quid quod vitrioli naturæ & ingenio magis nil, quam ejuſmodi petrificandi vis repugnat: quippe quod nil unquam in ſaxum convertat; tenuiſſimi vero vaporis vegeto motu omnia perrumpat, ſtringat, ac a putredine interituque tueatur.
